

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr. Remete Gábor ügyvéd által képviselt **felperesnek** dr. Gyulai Iván ügyvéd által képviselt **alperes** ellen **kártérítés megfizetése** iránt a Miskolci Városi Bíróság előtt 7.P.21.842/2010. szám alatt indult és másodfokon a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2.Gf.40.277/2010/3. számú ítéletével befejezett perében az említett jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2.Gf.40.277/2010/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

2005. június 28-án jogerőre emelkedett fizetési meghagyás kötelezte a felperest 1.262.500 Ft és járulékai megfizetésére az alperes javára. A felperes önként nem teljesített, de vele szemben végrehajtási eljárás megindítására nem került sor.

A felperes 2005. október 13-ától 2007. augusztus 28-ig felszámolás alatt állt. Az alperes a felszámolási eljárásban hitelezőként nem vett részt. A felperes felszámolási eljárása a hitelezők és a felperes által 2007. július 2-án megkötött - a bíróság által jóváhagyott - egyezség folytán, felperes megszüntetése nélkül fejeződött be.

A felperes az 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 41. § /1/ bekezdésében írtakra tekintettel elzárkózott az alperes ezt követően előterjesztett fizetési felszólításának teljesítésétől és ugyanezen okból nem került lefolytatásra az alperes által a felperessel szemben kezdeményezett felszámolási eljárás sem.

Az alperes 2009. január 18-án azonnali beszédési megbízással 1.814.195 Ft-ot hajtott be a felperes számlájáról.

A felperes keresetében elsődlegesen kártérítés címén, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás címén kérte az alperes 1.814.195 Ft-ban történő marasztalását. Arra hivatkozott, hogy a Cstv. 41. § /1/ bekezdésében írtakra figyelemmel az alperes nem érvényesíthette volna vele szemben követelését.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság 6. sorszámú ítéletével a keresettel egyezően marasztalta az alperest.

Az elsőfokú bíróság szerint a Cstv. 41. § /1/ bekezdése a Ptk. 204. §-ában foglaltakkal együtt értelmezendő, amelyből az a következtetés vonható le, hogy a felperes elleni felszámolási eljárásban hitelezőként részt nem vett alperes bírósági végrehajtás során nem érvényesíthet igényt a felperessel szemben, de a jogérvényesítés más formái megengedettek. Álláspontja szerint az azonnali beszédési megbízás nem a bírósági végrehajtás része, mert nem a bíróság, hanem a jogosult intézkedésén alapul. Ugyanakkor nem tekinthető a felperes részéről önkéntes teljesítésnek - a tartozás ily módon való behajtásához a felperes nem járult hozzá - ezért a felperes az azonnali beszédési megbízással számlájáról leemelt összeget akár kártérítés címén, akár jogalap nélküli gazdagodásra alapítottan visszakövetelhetette.

Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság helyes indokai alapján helybenhagyta az elsőfokú ítéletet. A fellebbezésben írtak kapcsán rámutatott arra, hogy a Cstv. 41. §-ának /1/ bekezdése az adós működésének biztosítása érdekében tiltja az egyezség megkötése után az adóssal szembeni igényérvényesítést. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy az adós önként teljesítsen, ha úgy ítéli meg, hogy ez működőképességét nem veszélyezteti és ilyen esetben utóbb nem követelheti vissza az önkéntes teljesítést sem. A perbeli esetben viszont a visszakövetelés megalapozott volt, mert a felperes nem önként teljesített.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a Ptk. 339. §-a, 204. § /1/ bekezdése és a perbeli időszakban hatályos 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 6. §-ának megsértésére hivatkozással a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes keresetét elutasító új határozat meghozatalát kérte. Felülvizsgálati kérelmét az alábbiakkal indokolta:

A Cstv. 41. § /1/ bekezdése - ahogy azt az e rendelkezéshez kapcsolódóan a Kommentár is tartalmazza - csupán a bírósági úton történő igényérvényesítést zárja ki. Mivel az alperes nem bírósági úton érvényesített a felperessel szemben követelést, ezért a felperes a számlájáról behajtott összeget attól függetlenül nem követelheti vissza, hogy részéről önkéntes teljesítés nem történt.

Az azonnali beszédési megbízás benyújtása nem minősült bírósági úton történő igényérvényesítésnek. Az Alkotmánybíróság 539/D/2005. számú ÁB határozata is kimondta, hogy az azonnali beszédési megbízás nem a bírósági végrehajtás része, hanem a jogosultnak a bírósági végrehajtás előtti cselekménye.

Az alperes marasztalásának azért nem volt helye, mert a perbeli jogerős fizetési meghagyás szerint az alperesnek jogos követelése állt fenn a felperessel szemben, melynek érvényesítésére azonnali beszédési megbízással jogosult volt.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, vizsgálhatta felül és arra a megállapításra jutott, hogy az nem minősül jogszabálysértőnek.

A Ptk. 204. §-ának /1/ bekezdése sorolja fel, hogy bírósági úton mely követeléseket nem lehet érvényesíteni és e felsorolásban azok a követelések is szerepelnek, melyeknek az állami szerv útján való érvényesítését jogszabály zárja ki. A Ptk. 204. §-ának /2/ bekezdése akként rendelkezik, hogy az önkéntes teljesítést „azonban” nem lehet visszakövetelni. A Ptk. tehát a 204. § /1/ bekezdésében felsorolt követelések teljesítésének kikényszerítésére bírósági út igénybevétele mellett nem nyújt lehetőséget, de az önkéntes teljesítést nem tiltja, eltúri, ugyanakkor nem engedi meg az önkéntes teljesítés visszakövetelését sem. A Ptk. 204. § /2/ bekezdéséből tehát az következik, hogy a teljesítés visszakövetelhető akkor, ha a kötelezett a bírósági úton nem érvényesíthető követelést nem önként teljesítette.

A Cstv. 41-45. §-aiból kitűnően a felszámolást elrendelő végzés közzétételét követő 40 nap eltelte után, a felszámolási zárómérleg benyújtásáig bármikor helye van egyezségnek a hitelezők és az adós között. Ha az egyezség folytán a gazdálkodó szervezet fizetéseképtelensége megszűnik és az egyezség megfelel a jogszabályoknak, akkor a bíróság az egyezséget jóváhagyja. A Cstv. 41. § /1/ bekezdésének második mondata akként rendelkezik, hogy egyezségkötés esetén, az eljárás befejezését követően nem érvényesíthetik követelésüket az adóssal szemben azok a személyek, akik a felszámolási eljárásban hitelezőként nem jelentkeztek be. Ez a rendelkezés pedig csak akként értelmezhető, hogy az eljárás befejezésével a hitelezői igénybejelentést elmulasztó személy igénye „kialvó igénnyé” válik, elesik az őt korábban egyébként jogosan megillető követeléstől. Tény, hogy az alperesnek már a felszámolás kezdő időpontja előtt jogerős és végrehajtható fizetési meghagyás alapján követelése állt fenn a felperessel szemben. Mivel azonban ezt a felszámolási eljárás során hitelezői igényként nem érvényesítette a Cstv. 41. § /1/ bekezdésének rendelkezése folytán

a felszámolási eljárás befejezésével ugyanezen követelés vonatkozásában igényérvényesítési jogát elvesztette.

A Vht. jelen perben irányadó 2009. november 1-től már nem hatályos 6. §-ának /1/ bekezdése akként rendelkezett, hogy a pénzforgalmi úton érvényesíthető pénzkövetelést azonnali beszédési megbízással kell behajtani és bírósági végrehajtásnak akkor van helye, ha az azonnali beszédési megbízás nem vezetett eredményre. Az nem vitatható, hogy - ahogy azt az Alkotmánybíróságnak a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott határozata is tartalmazta - az azonnali beszédési megbízás a bírósági végrehajtást megelőző eljárás, tehát nem a bírósági eljárás része és a jogosult közvetlen intézkedésén alapul. Az sem vitatható azonban, hogy az azonnali beszédési megbízás útján való behajtás nem minősül a kötelezett önkéntes teljesítésének.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a Cstv. 41. § /1/ bekezdése nemcsak a bírósági úton való igényérvényesítést zárja ki az adóssal szemben hanem a bírósági úton túlmenően az egyéb jogérvényesítésre szolgáló úton való igényérvényesítést, így pl. a Vht. 6. § /1/ bekezdésén alapuló igényérvényesítést is. Az alperes tehát a Cstv. 41. § /1/ bekezdésének tiltó rendelkezése ellenére nyújtott be azonnali beszédési megbízást a felperessel szemben és e jogszabálysértő magatartásával összefüggésben szenvedett el a felperes vagyonsökkenést. A felperes keresete csak akkor minősült volna alaptalannak, ha saját elhatározása alapján önként fizetett volna meg az alperesnek 1.814.195 Ft-ot.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § /3/ bekezdése alkalmazásával a rendelkező rész szerint döntött.

Az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet benyújtó alperes a Pp. 270. § /1/ bekezdése és 78. § /1/ bekezdése alapján köteles viselni saját felmerült perköltségét. A felperesnek megítélhető perköltsége nem merült fel.

Budapest, 2011. május 17.

.Vezekényi Ursula sk.a tanács elnöke
.Lőrincz Györgyné sk.előadó-bíró
Gyöngyösiné dr.Gyügyei Klára sk.bíró